

Tietoa henkilötietojen käsittelystä Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin Rikosten ja seuraamusten tutkimusrekisterissä

Rikosten ja seuraamusten tutkimusrekisteri (RST) on keskeinen tausta-aineisto Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin (myöh. instituutti) rekisteripohjaisissa tutkimushankkeissa. RST:n tietosisältö koostuu viranomaisten ylläpitämien järjestelmien sisältämästä tiedosta. Oikeusviranomaistietojen saantiin perustuu kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutista annettuun lakiin (1139/2007) ja rekisterin ylläpitäminen kuuluu instituutin lakisääteisiin tehtäviin.

RST:ssä käytetään henkilötietoja. Tämän selosteen tarkoitus on antaa tietoa käsiteltävistä henkilötiedoista sekä siitä, mistä henkilötiedot ovat peräisin ja miten niitä käytetään rekisterin ylläpidossa ja rekisteristä tehdyissä poiminnoissa. Selosteen lopussa kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia rekisteröidyillä on.

1. Tutkimusrekisterin rekisterinpitäjä

Helsingin yliopisto
Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti
Osoite: PL 24 (Unioninkatu 40),
00014 Helsingin yliopisto

2. Yhteyshenkilö ja vastuullinen tutkija

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa:

Nimi: Olli-Pekka Aaltonen
Tiedekunta/osasto/yksikkö: Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti
Osoite: PL 24 (Unioninkatu 40), 00014 Helsingin yliopisto
Puhelinnumero: 02941 20859
Sähköpostiosoite: olli-pekka.aaltonen@helsinki.fi

Vastuullinen tutkija:

Nimi: Tapio Lappi-Seppälä
Osoite: PL 24 (Unioninkatu 40), 00014 Helsingin yliopisto
Puhelinnumero: 02941 20853
Sähköpostiosoite: tapio.lappi-seppala@helsinki.fi

3. Tietosuojaavastaavan yhteystiedot

Helsingin yliopiston tietosuojavastaava on Lotta Ylä-Sulkava. Häneen saa yhteyden sähköpostiosoitteesta tietosuoja@helsinki.fi.

4. Kuvaus tutkimusrekisteristä ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Rikosten ja seuraamusten tutkimusrekisteri (RST) toimii keskeisenä tausta-aineistona instituutin rekisteripohjaisissa tutkimushankkeissa. RST koostuu useiden eri viranomaisten tietojärjestelmien tiedosta ja sen ylläpito on osa instituutin lakisääteisiä tehtäviä (laki Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutista).

Henkilötietoja käsitellään muun muassa tapausten yksilöimisessä ja henkilöiden aikaisemman rikostaustan kartoittamisessa.

Tausta-aineistoista muodostetut tutkimusaineistot pyritään anonymisoimaan tai pseudonymisoimaan aina kun se on mahdollista.

5. Mitä tietoja tutkimusaineisto sisältää

Rikosten ja seuraamusten tutkimusrekisteri sisältää tietoja rikosepäilyistä, syyttäjän määräämistä rangaistusmääräyksistä, tuomioistuimissa annetuista rikosasioiden ratkaisuksista sekä seuraamusten täytäntöönpanosta.

Rikosilmoitustiedot Poliisiasian tietojärjestelmästä vuodesta 2005 vuoteen 2016

Rangaistusmääräystiedot vuodesta 2001 eteenpäin:

- 2001-2017 TLP/RAR-järjestelmästä
- 2017 eteenpäin AIPA-järjestelmästä

Rikosasioiden ratkaisut (ml. jatkokäsittelyluvat) vuodesta 1999 eteenpäin:

- 1999-4/2013 TLP/RAR-järjestelmästä
- 4/2013 eteenpäin Ritu-järjestelmästä

Vankitietojärjestelmän tiedot seuraamusten täytäntöönpanosta

6. Arkaluonteiset henkilötiedot

Tutkimusrekisteri sisältää rikosepäilyä, rikostuomiota tai rikkomuksia koskevia tietoja.

Rikostuomioita tai rikkomuksia koskevien tietojen käsittely perustuu lain Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutista 1 §:n 2 momenttiin (instituutin tehtävät), tietosuojalain 7 §:n 1 momentin 2 kohtaan (käsittely tieteellistä tutkimusta varten) sekä rikosasioiden tietosuojalain 5 § 2 ja 3 momenttiin (käsittelystä säädetään laissa ja se tapahtuu tieteellistä tutkimusta varten).

Tutkimusrekisteri sisältää seuraavia yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan arkaluonteisia henkilötietoja:

- Rotu tai etninen alkuperä
- Terveys
- Luonnollisen henkilön seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen

Yksittäisiä rikosepäilyjä, rikoksia tai tuomiota koskevat tiedot saattavat sisältää myös näitä arkaluonteisia tietoja:

- Poliittiset mielipiteet
- Uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
- Ammattiliiton jäsenyys
- Geneettiset tiedot
- Biometrinen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten

Arkaluonteisten tietojen käsittely perustuu seuraavaan tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan mukaiseen oikeusperusteeseen:

Tärkeä yleistä etua koskeva syy (g alakohta) ja tieteellinen tai historiallinen tutkimustarkoitus tai tilastollinen tarkoitus (j alakohta)

7. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Henkilötietoja kerätään Oikeusrekisterikeskuksen, poliisihallinnon ja Rikosseuraamuslaitoksen omistamista ja hallinnoimista tietojärjestelmistä. Oikeusrekisterikeskuksen lähdetietojärjestelmiä ovat rikostuomiosovellus (RITU), aineistopankki AIPA sekä TLP/RAR- ja RM-sovellukset. Poliisihallinnon henkilötiedot ovat peräisin poliisiasian tietojärjestelmä PATJASTa ja Rikosseuraamuslaitoksen tiedot vankitietojärjestelmä VATIsta.

8. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietoja käsitellään seuraavalla yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisella perusteella:

Yleistä etua koskeva tehtävä (e alakohta): Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin tutkimustehtävästä on säädetty lain Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutista 1 §:ssä.

9. Tietojen vastaanottajat

RST:stä tuotetaan tutkimusaineistoja Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin tutkijoille, joiden tutkimus on kirjattu instituutin tutkimusohjelmaan.

Tausta-aineistosta voidaan erillisen luvan (yhteistyösopimuksen) kanssa toteuttaa ja luovuttaa tutkimusaineistoja yhteistyötä tekeväille tieteellistä tutkimusta tekeväille taholle.

10. Tietojen siirto Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

11. Automatisoitu päätöksenteko

Tutkimusrekisterissä tai sen tietosisällöstä tehtävissä tutkimuksissa ei tehdä automaattisia päätöksiä, joilla on merkittävä vaikutus tutkittaviin.

12. Henkilötietojen suojaus

Tutkimusaineistoon sisältyviä henkilötietoja käsitellään ja säilytetään suojattuna niin, että ainoastaan niitä tarvitsevat henkilöt pääsevät tarkastelemaan tietoja.

Tietojärjestelmissä käsiteltäviä tietoja suojataan seuraavilla tavoilla:

- käyttäjätunnus ja salasana
- käytön rekisteröinti/lokitus
- kulunvalvonta
- salaus/kryptaus
- kaksivaiheinen tunnistautuminen
- muu, mikä:

Manuaalista (esim. paperimuodossa tai muuten aineellisessa muodossa) olevaa aineistoa suojataan seuraavilla tavoilla: Lukittavat tilat ja kulunvalvonta. Suoria tunnistetietoja ei yhdistetä aineisto-otteisiin, mikäli sellaisia joudutaan tulostamaan paperimuotoon analyysin helpottamiseksi.

13. Henkilötietojen käsittelyn kesto

Lain Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutista 1 §:n mukaan rekisterin ylläpitäminen on instituutin tehtävä. Henkilötietoja käsitellään niin kauan, kun rekisterin ylläpitäminen kuuluu instituutin tehtäviin.

14. Mitä oikeuksia rekisteröidyllä on ja oikeuksista poikkeaminen

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 1 mainittu henkilö.

Rekisteröidyn oikeudet

Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröidyllä on oikeus:

- saada pääsy tietoihin
- oikaista tietoja
- poistaa tiedot ja tulla unohdetuksi
- rajoittaa tietojen käsittelyä
- siirtää tiedot järjestelmästä toiseen
- vastustaa tietojen käsittelyä
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi.

Rekisteröity ei kuitenkaan voi käyttää kaikkia oikeuksia kaikissa tilanteissa. Tilanteeseen vaikuttaa esimerkiksi se, millä perusteella henkilötietoja käsitellään.

Tarkempaa tietoa rekisteröidyn oikeuksista eri tilanteissa löytyy tietosuojavaltuutetun verkkosivuilta: <https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-oikeudet-eri-tilanteissa>

Oikeuksien soveltuminen

Jos henkilötietojen käsittely tutkimuksessa ei edellytä rekisteröidyn tunnistamista eikä rekisterinpitäjä pysty tunnistamaan rekisteröityä, oikeutta tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon, käsittelyn rajoittamiseen, ilmoitusvelvollisuuteen ja siirtämiseen ei sovelleta, ellei rekisteröidy anna tunnistamisen mahdollistavia lisätietoja (tietosuoja-asetuksen 11 artikla).

Oikeuksista poikkeaminen

Tietosuoja-asetus ja Suomen tietosuojalaki mahdollistavat tietyistä rekisteröidyn oikeuksista poikkeamisen silloin, kun henkilötietoja käsitellään tieteellisessä tutkimuksessa ja oikeuksien toteuttaminen estäisi tai vaikeuttaisi suuresti käsittelyn tarkoitusten saavuttamista.

Tarvetta poiketa rekisteröidyn oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki
Vaihde: 029 56 66700
Faksi: 029 56 66735
Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi